

Český kmín

S blížícím se koncem roku bychom se rádi s Vámi podělili o letošní činnost spolku Český kmín, z.s. Spolek se snažil o propagaci a prosazení Českého kmínu nejen v médiích, ale i v obchodních řetězcích. Pojdme se tedy společně poohlédnout za uplynulými událostmi a výstavami letošního roku.

Osevní plochy KMÍNU

Koncem června zveřejnilo ministerstvo zemědělství osevní plochy pěstovaných plodin, mimo jiné také kmínu, kde byla uvedena **pěstební plocha pro rok 2024 v rozsahu 2543,42 ha**, pro porovnání v roce 2023 to bylo 2579,48 ha. V uvedené výměře pro rok 2024 bylo přihlášeno rozdělení na dvouletý kmín 1220,37 ha, ozimý kmín 1049,81 ha a jarní kmín 273,24 ha. Díky aktivitě spolku Český kmín došlo k rozšíření číselníku forem kmínu právě o tradiční a nejrozšířenější dvouletý kmín. Je zde potřeba brát v potaz, že u některých pěstitelů došlo k nahlášení bez rozdílu skutečného způsobu pěstování kmínu, údaje proto nejsou zcela přesné. Z údajů získaných od osivářských firem pro sklizeň příštího roku je zřejmé, že by měla být sklizňová plocha roku 2025 výrazně vyšší, což by mohlo v budoucnu bohužel znamenat pokles současných zajímavých realizačních cen, ale vše může ještě ovlivnit případný export a import.

V lednu otevřel své brány jeden z největších zemědělsko-potravinářských veletrhů v Evropě a to IGW Berlín (International Green Week – Grüne woche)

Český kmín zde měl i letos čestné místo díky výkonnému řediteli panu Karlu Jonákovi, určitě stojí za to jej navštívit.

V dubnu proběhlo setkání s ministrem zemědělství Mgr. Markem Výborným v Brně

Pro záchranu Českého dvouletého kmínu v kvalitě CHOP, řešil opět pan Karel Jonák možnost zařazení kmínu do citlivých plodin přímo s ministrem zemědělství a jeho náměstkou.

Jarní seminář 2024

Každoroční tradiční Jarní seminář proběhl 12.3.2024 ve Větrném Jeníkově. Za hojně účasti členů spolku a pěstitelů kmínu jsme společně zhlédli prezentace ochrany kmínu proti škodlivým činitelům včetně tradičního náhledu ekonomického rozboru Ing. Minaříka. Velké poděkování patří všem přednášejícím. Vznikla reportáž o semináři v novinách Zemědělec č. vydání 16/2024.

Spolek rokoval o českém kmínu

Kmín kořený je v tuzemsku tradiční plodinou se specifickým postavením mezi kořeninovými rostlinami. Pěstební plocha kmínu v ČR se běžně pohybuje kolem 3000 ha. V roce 2023 však dosáhla podle ČSÚ sklizňová plocha kmínu v tuzemsku jen 1068 ha, což je nejméně za 25 let. Limitujícím faktorem pěstování kmínu je vyčleňující kolísající vývoj cen. Spolek Český kmín, z. s., pravidelně seznamuje své členy s aktuálními trendy na jarním semináři, který letos proběhl ve Větrném Jeníkově.

Lucie Poláková

Seminář se uskutečnil ve spolupráci se společností Agritec Plant Research, s. r. o., Šumperk a Antonínem Vaculíkem, akreditovaným poradcem MZe ČR v oboru rostlinolékařství. Účastníci devítidvacetihodinového semináře provázeli předseda spolku Český kmín Ing. Josef Linhart.

„Do loňského roku byl v jedné či dvou polích – kmín ořech a kmín jarní, od letoška přibyla koloska i pro kmín dvoletý,“ doplnil Ing. Linhart. Podle ČSÚ sklízelo kmínu v tuzemsku v roce 2023 dohla jen necelých 1000 tun. Zajímavé je, že na rozdíl od minulých let, kdy podobně nízká sklizeň následovala v ČR vždy po nadprůměrných sklizních v předcházejícím

roce. „Do loňského roku byl v jedné či dvou polích – kmín ořech a kmín jarní, od letoška přibyla koloska i pro kmín dvoletý,“ doplnil Ing. Linhart. Podle ČSÚ sklízelo kmínu v tuzemsku v roce 2023 dohla jen necelých 1000 tun. Zajímavé je, že na rozdíl od minulých let, kdy podobně nízká sklizeň následovala v ČR vždy po nadprůměrných sklizních v předcházejícím

Tradiční seminář spolku Český kmín, z. s., seznamuje účastníky s aktuálními trendy pěstování kmínu v tuzemsku. Foto: Lucie Poláková

poloviny plochy, tan. na výrobu litého ržiči.

Nová odrůda

Ing. Petr Zehnálek z ÚKZÚZ seznámil účastníky semináře s novou odrůdou kmínu Luban. Jejím šlechtitelem je Ing. Lubomír Šaravčík z České Bělé. Jde o středně ranou odrůdu dvoletého kmínu kořeného. Je středně výškovitá, neopadá a je odolná vůči výmrznutí. Vyniká vysokým výnosem nátek (103% výnos v pokusech ÚKZÚZ v letech 2021–2023) se středně vysokým až vysokým obsahem sítě (3,87 %).

Propagace českého kmínu

Závěrem uvedl Karel Jonák, výkonný ředitel spolku Český kmín: „Snažte se propagovat český dvoletý kmín na různých akcích a stabilizovat osem kmínu prostřednictvím dlouhodobých amlav a prodejci koření.“ Následovně Kmínového festivalu se mohou přemědit, že český dvoletý kmín charakteristický voní a také chutná. Letos 22. června se bude ve Velkém Meziříčí konat již 6. ročník Kmínového festivalu. Český kmín prezentuje K. Jonák také během Kmínu tour raspiř ČR nebo na výstavách v tuzemsku i v zahraničí.

Po mnoha letech, kdy byla ČR jediným vývozcem kmínu, se loni poprvé dostala do výrazného deficitu. Foto: Lucie Poláková

Sklizňová plocha klesla

Ing. Jaroslav Minařík shrnul aktuální informace o loňské sklizni kmínu v ČR i v Evropě. Jak vysvětlil, Český statistický úřad v roce 2023 změnil způsob vykazování parametru sklizně kmínu. Současné nastavení způsobí obtíž v bilanci zahraničního obchodu a kořeninovým kmínem v ČR. Po mnoha letech, kdy byla ČR předním vývozcem kmínu, se loni poprvé dostala do výrazného deficitu. V červenci 2023 ČSÚ přelapsivě vykazoval plochy

ve roce 2023 následovala po předchozích dvou průměrných sklizních.

Nesoběstačnost

V rámci bilance zahraničního obchodu s kmínem se počítá s tzv. sezónním nástem (říjen až květen až sčítání příštího roku). Export kmínu z ČR je dlouhodobě poměrně stabilní, pohybuje se kolem 1000 tun ročně. Zatímco import kmínu do tuzemska má v posledních dvou sezónách výrazně rostoucí tendenci. Podle statistik se v ČR v období 2011 až

2023 sklízelo v průměru shruba 20 milionů korunn ročně, v sezóně 2022/2023 přišel poprvé na 41 milionů korun. V důsledku toho se ČR jako tradiční pěstovatel a exportér kmínu stává nesoběstačným. V letech 2022/2023 došlo ke změně nomenklatury výkopych se kmínem v českých (ČSÚ) a evropských statistických (Eurostat). V součinnosti by obchodování s kmínem kořeným (Cnary) mělo být vykazováno v souhrnné položce koření pod označením 09096000. Problém je však v tom, že pěstitele z okolních zemí, ale i pěstitele z okolních zemí vykazují obchody s kmínem kořeným nadále často v položce 09093000, která je ale určena pro kmín jarní (Cunin). K největším exportérům kmínu kořeného v Evropě patří Litva (7410 t), Egypt (6000 t), Polsko (2600 t) a Česká republika (1800 t). Do ČR se v roce 2023 dovezlo nejvíce kmínu z Finska (806 t), Španělska (657 t), Polska (422 t), Luby (392 t).

Závažní škůdci

Ing. Marek Seidenglang, Ph.D., z Agritec Plant Research hovořil o škodících kmínu. K nejvýznamnějším patří v dvoletého kmínu vnošník kmínový. Škodí lokálně a může snížit úrodu až o 100 %.

Na napadeném kmínu se jako fytojaskyně reakce vytvoří bílé místo rážek. Ochranou je udržovat okolí bez pleveňových mříčkových rostlin, které jsou bezpečnější. Pomůže také vsypet kmínu do kypcí pěstírny, například směsí s lukostvami nebo jarními obilninami. Důly spolku Český kmín je do kmínu registrovaný přípravek Moxento (ú. L. spirotramsin). Nejdřívejší je přítom odhadnout vhodnou dobu pro první postřik, což je v prvním roce pěstování dvoletého kmínu v polovině července (po sklizení okolních plodů s kmínem). Výnos kmínu také podstatně sníží housenky plochavky kmínové. Důležitý je monitoring porostu (neť housenky upředou chuchvalce v okolí) a věsná aplikace insekticidů (Spinonax, pyrethroidy). V roce zásevu je pro rostliny nebezpečná také aplikace dusíka (upředou, zejména v součinném roce a při společném vývoji kmínu (puncé zasety) a kypcí pěstírny). Může zabít až 80 kořením rostlin, kde ji nelze zastihnout insekticidy. Navíc proti této mšci nejsou registrované účinné látky.

Herbicidní ochrana

Herbicidní ochrana kmínu kořenového Bc. Lukáš Bládek ze společnosti Agritec Plant Research. Kmín má jen velmi málo konkurenční schopnosti pro plevely, skládá se proto zejména z registrovaných přípravků na ochranu rostlin (POR) mohou pěstitele kmínu využít Bandur nebo Ke-nolen s účinnou látkou acetofen-díle Butazone 400 (ú. I. MCPB). Landia (ú. I. tembotolone) a Select Super (ú. I. klesbodin). Před zasetením kmínu je důležitá podlitka a aplikace POR

Limitujícím faktorem pěstování kmínu je vyčleňující kolísající vývoj cen. Foto: Lucie Poláková

kmínu v rámci LAKR bez samostatného uvedení kmínu. „V únoru 2024 jsem dohledal, že nové úřední ČSÚ sklizňové plochy kmínu do roku 2022 a od roku 2023 odlišně, údajně tedy nejsou předvídatelné totožné,“ podotkl Ing. Minařík. Pro sklizeň roku 2023 uvádí ČSÚ sklizňovou plochu kmínu 1068 ha, což je proti dlouhodobě průměrné shruba 3000 ha výrazný propad. Jedním z důvodů je zejména dřívější obyčejné zasazení osem plochy dvoletého kmínu v prvním pěsteb-

2023 sklízelo v průměru shruba 2180 tun kmínu ročně. Zmámené, že importem kolem 2300 tun kmínu v sezóně 2022/2023 se k nám dostala celá jedna sklizeň kmínu ořech. Do roku 2018/2019 vykazovala ČR kladné saldo zahraničního obchodu v průměru 750 tun. Poté následovaly problémy s bilancí, až rok 2023 skončil kladným počadem salda na záporných asi 1000 tun. Zatímco do sezóny 2018/2019 obchodováni s kmínem vyniklo

Nebezpečný pro škůdce, bezpečný pro svět

- ochráni řepku i pšenici
- moderní kapalná formulace
- použití zcela bez omezení

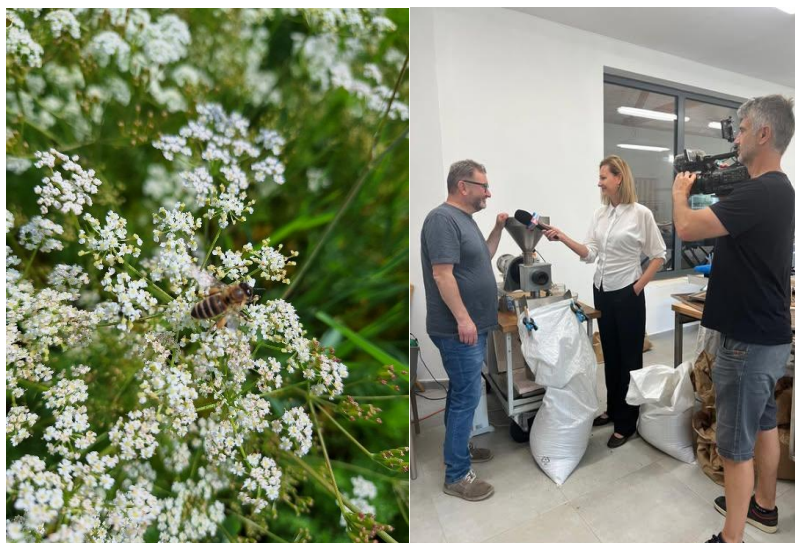
mospilan MIZO 120 SL

Sumi Agro, A company of Sumitomo Corporation. www.sumiagro.cz

Reportáže ve zprávách televizních stanic

28.5.2024 – Prima hlavní zprávy – O Českém kmínu. Záznam z reportáže již bohužel není na stránkách televize k zobrazení.

22.7.2024 – události regionu v 18:00 hod. – reportáž ze sklizně Českého dvouletého kmínu v zemědělském podniku Agro Stonařov v Událostech České televize. Tento kmín je určen pro projekt **ČESKÉ POLE**.

Odkaz na reportáž:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/15334114383-udalosti-v-regionech-jih-a-zapad/224411000180722/cast/1057577/>

Český kmín, z.s.

www.ceskykmin.cz
www.facebook.com/ceskykmin

Kmínový festival se uskutečnil 22.6.2024 ve Velkém Meziříčí

Letošní kmínový festival spolupořádaný spolkem Český kmín se opět konal ve Velkém Meziříčí v režii pana Karla Jonáka. Partnerem festivalu byla Vitana a záštitu nad akcí převzal hejtman kraje Vysočina Mgr. Vítězslav Shrek, který akci osobně navštívil. Jako každoročně zde byly ochutnávky regionálních potravin, kulinářská show a výstava zemědělské techniky.

Polní den kmínu 27.6.2024, AGRITEC, výzkum, šlechtění a služby, s.r.o.

V červnu proběhly tradiční polní dny kmínu v Šumperku pořádané společností AGRITEC, výzkum, šlechtění a služby, s.r.o. Tradiční ukázky pokusů nejen na kmínu a zajímavé přednášky se jako každoročně zúčastnili pravidelní zájemci. Velmi zajímavou přednášku o historii pěstování kmínu přednesla Ing. Blanka Kocourková, CSc.

<https://www.agritec.cz/polni-dny-agritec-2024>

50tý ročník Země Živitelky 22. - 27.8.2024

Český dvouletý kmín měl svoje zastoupení na výstavě Země živitelka na [Výstavišti České Budějovice a.s.](#) v expozici [ČESKÉ POLE](#) díky panu Karlu Jonákovi v pavilonu T2.

Kmín ozimý a jednoletý kmín byl díky společnosti [AGRITEC](#), výzkum, šlechtění a služby s.r.o. a Ing. Prokopu Šmirousovi, Ph.D. v pavilonu T1.

Pan Karel Jonák se během roku zúčastnil dále i pořadu televize Nova – Snídaně s Novou a vysílání v Českém rozhlase.

Od září letošního roku je český kmín dostupný v prodejnách společnosti Lidl

Český kmín se snaží být dostupnější pro zákazníky více obchodů.

Na konci listopadu byl český kmín prezentovaný na mezinárodní konferenci ve Slovinsku

Chráněné označení původu zde bylo prezentováno za český kmín a český modrý mák.

Na začátku října se uskutečnila Flora Olomouc

Na výstavišti Flora Olomouc se jako každým rokem 3. – 6.10.2024 pořádala výstava, kde byl český kmín v zastoupení díky společnostem Benkor a Agritec.

Český kmín byl prezentován i na výstavách **Zahrada Čech** a **Jarní zemědělec** výstaviště Lysá nad Labem díky společnosti BENKOR s.r.o.

<https://www.benkor.cz/aktuality/flora-olomouc-2024>

Český kmín, z.s.

www.ceskykmin.cz
www.facebook.com/ceskykmin

Český dvouletý kmín na všech prodejnách MAKRO ČR v rámci projektu ČESKÉ POLE

Český dvouletý kmín nabírá na obrátkách, do svého produktového portfolia si jej zvolil projekt ČESKÉ POLE, který vrací české tradiční plodiny do gastronomie. Již nyní jej proto můžete zakoupit v MAKRO ČR. Moc děkujeme za podporu. <https://www.ceskepole.cz/novinky/okurky-kmin>

Video v následujícím odkazu:

https://www.facebook.com/ceskepole/videos/383315541309685?locale=ms_MY

I nadále nabízíme případným zájemcům možnost čištění kmínu na optické čističce v Zemědělském družstvu Maleč.

Zájemci, kteří by chtěli zprostředkovat prodej kmínu pro Vitanu, prostřednictvím firmy Náš kmín s.r.o., se mohou obrátit na výkonného ředitele spolku pana Karla Jonáka.

Rád bych Vám poděkoval za spolupráci se spolkem Český kmín v uplynulém roce a popřál Vám i Vašem rodinným příslušníkům krásné prožití vánočních svátků a do nového roku 2025 hodně štěstí, zdraví a příznivého počasí.

Ing. Josef Linhart
Předseda spolku Český kmín, z.s.

Český kmín, z.s.

www.ceskykmin.cz
www.facebook.com/ceskykmin